

INTERNATIONAL BANK of ETHIOPIA
የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ

BANKING BUSINESS PROCLAMATION

PROCLAMATION NO. 592/2008

የውጭ ሀገር ዜግነት ያላቸው ኢትዮጵያውያን በሀገራቸው የባንክ ስራ ዘርፍ እንዲሰማሩ የተሻሻለ የባንክ ስራ አዋጅ ቁጥር 1159\2019

የተለያዩ ታዳጊ አገሮች ኢትዮጵያን ጨምሮ በተለያዩ መንገድ ዳያስፖራው በሀገሩ ልማት እንዲሳተፍ የተለያዩ ጥረቶች ሲደረጉ ቆይቷል። በዚህ ረገድ በመንግስት በኩል ከፍተኛ ፍላጎት በመኖሩ በቅርቡ የባንክ ስራ ዘርፍ በአዋጅ ቁጥር 592\ 2008 ዓ.ም. በህግ ተፈቅዶ ስራ ላይ መዋሉ ይታወቃል። በውጭ የሚኖሩ ኢትዮጵያውያን እና ትውልደ እትዮጵያውያን በሀገራቸው ልማትና እድገት ተሳትፎ እንዲኖራቸው መንግስት በተለያዩ ጊዜያት ካቀረባቸው የተለያዩ የልማት ተሳተፎ አማራጮች መካከል ዋና ዋናዎች የሚከተሉት ናቸው፡

1. የከተማ ቦታ የቤት መስሪያ የመሬት አቅርቦት (በማህበር ተደራጅቶ)
2. የቤት መግዣ የብድር አገልግሎት (የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ Mortgage Loan)
3. የውጭ ምንዛሬ የቁጠባ የባንክ ሂሳብ መክፈት
4. በቅርቡ የባንክ ስራ አገልግሎት ተሻሽሎ በቀረበው አዋጅ ቁጥር 1159\2019\ የመሳሰሉት ይገኙበታል።

የኢትዮጵያ ዳያስፖራ በአገር ልማትና ግንባታ ሂደት ከፈተኛ አስተዋጽኦ ከሚያደርግባቸው ዋና ዋና ዘርፎች መካከል ከእውቀትና የሙያ ሽግግር በበለጠ በሬሚታንስ መልኩ የሚያደርገው የገንዘብ ድጋፍ

ከፍተኛውን ድርሻ እንደሚይዝ ይገመታል። በመሆኑም ሌሎች አገሮች እንደሚያደርጉት ከሬሚታንስ የሚገኘውን የፋይናንስ አቅም በተደራጀ አግባብ ለመጠቀም፣ ወደ ተሻለ ሀገራዊ ፋይዳ ለማሸጋገር እና ሀብትን በህጋዊ መንገድ ለማስተዳደር ዳያስፖራው በባንክ ስራ ዘርፍ እንዲሰማራ ምቹ ሁኔታዎችን መፍጠር ጠቀሜታ እንዳለው ይታመናል።

ስለሆነም በአሁኑ ሰዓት ሀገራችን በዚህ ረገድ በውጭ የሚኖሩ ዜጎች ወደ ሀገራቸው ተመልሰው ባላቸው የገንዘብ አቅም እና እውቀት በኢንቨስትመንት መስክ እንዲሰማሩ ከፍተኛ ፍላጎት ከመሳደሩም ጎን ለጎን የኢትዮጵያ ብሄራዊ ባንክ ለኢትዮጵያኖችና ትውልደ ኢትዮጵያኖች በባንክ ስራ ዘርፍ እንዲሰማሩ ለማስቻል እና የባለቤትነት ድርሻ እንዲኖራቸው በ2008 ዓ.ም. በህግ በተፈቀደው የባንክ ስራ አዋጅ ቁጥር 592 ስር ክልከላ የተደረገባቸውን ድንጋጌዎች አንስቷል።

ለባንኮች ጤንነትና ውጤታማነት እንዲሁም ለፋይናንስ አገልግሎት ተጠቃሚዎች መብት ጥበቃ ፋይዳ ያላቸውን አዳዲስ ድንጋጌዎች በህጉ የተካተቱ እና ግልጽነት የሚያስፈልጋቸውን ድንጋጌዎች የባንክ ስራ አዋጅ ቁጥር 592\ 2008 ከዚህ በታች በተገለጸው መሠረት ተሻሽሏል።

1. በአዋጁ አንቀጽ 2(2) (ረ) ተሰርዞ የሚከተሉት አዳዲስ ድንጋጌዎች ተጨምረዋል።
 - በዲጂታል ዘዴዎች የፋይናንስ አገልግሎት የመስጠት።
 - የወኪል ባንኪንግ አገልግሎት የመስጠት እና በአጠቃላይ ባንክ እንዲሰራቸው በብሄራዊ ባንክ የሚፈቀድለት በተለምዶ እንደባንክ ስራ የሚታወቁ ሌሎች ተግባሮችን ማከናወን።

2. በአዋጁ አንቀጽ 2(5) (9) እና 13 ተሰርዞው በሚከተሉት አዳዲስ ንዑስ አንቀጾች ተተክተዋል።
 - ኩባንያ ማለት በኢትዮጵያ ንግድ ሕግ የተሰጠውን ትርጉም የያዘ ሆኖ አክሲዮኖቹ ፣
 - ሀ\ በሙሉ በኢትዮጵያዊያን ወይም የውጭ ሀገር ዜግነት ባላቸው ትውልደ ኢትዮጵያዊያን ወይም በኢትዮጵያዊያን እና የውጭ ሀገር ዜግነት ባላቸው ትውልደ ኢትዮጵያዊያን በጋራ የተያዘ ወይም
 - ለ\ ሙሉ በሙሉ በኢትዮጵያዊያን ወይም የውጭ ሀገር ዜግነት ባላቸው ትውልደ ኢትዮጵያዊያን ወይም በኢትዮጵያዊያን እና የውጭ ሀገር ዜግነት ባላቸው ትውልደ ኢትዮጵያዊያን በጋራ ባለቤትነት በተቋቋሙ ድርጅቶች የተያዘ በኢትዮጵያ ሕግ መሠረት የተመዘገበና ዋና መስሪያ ቤቱ በኢትዮጵያ የሆነ አክሲዮን ማህበር ነው።

3. ሌሎች ማሻሻያ የተደረገባቸው ዋና ዋና ድንጋጌዎች በተመለከተ፣
 - የፋይናንስ ድርጅት ማለት መድን ሰጪ ኩባንያ ፣ ባንክ፣ አነስተኛ ፋይናንስ ተቋም ፣ የካፒታል እቃ ፋይናንስ ኩባንያ፣ የጠለፋ መድን ሰጪ ፣ አነስተኛ መድን ሰጪ ፣ የፖስታ ቁጠባ ድርጅት ፣ የሐዋላ ድርጅት ፣ በዲጂታል ዘዴዎች የፋይናንስ አገልግሎት የሚሰጥ ድርጅት ወይም በብሄራዊ ባንክ የሚወሰን ሌላ ተመሳሳይ ድርጅት ነው።

- ዋስትና ማለት ግዴታ ያለበት ሰው ግዴታውን በአጥጋቢ ሁኔታ ሳይወጣ ቢቀር የጉድለቱን ተመጣጣኝ ክፍያ እራሱ እንደሚሸፍን ባንኩ ለደንበኛው በጽሁፍ የሚሰጠው ማረጋገጫንና የተስፋ ሰነድ ነው።
- በዲጄታል ዘዴዎች የሚሰጥ የፋይናንስ አገልግሎት ማለት በዲጄታል ዘዴዎች የሚሰጡ የክፍያ የሐዋላ እና የመድን አገልግሎቶችን ያጠቃልላል።
- በተዘዋዋሪ ከባንክ አክሲዮን ድርሻ ያለው ማለት በቀጥታ በባንኩ የአክሲዮን ድርሻ ባለው ድርጅት የአክሲዮን ድርሻ መያዝ ማለት ነው።
- በኢትዮጵያ ውስጥ በጋራ ባለቤትነት የተቋቋመ ደርጅት በኢትዮጵያ ውስጥ በተቋቋመ ባንክ የአክሲዮን ባለቤት መሆን ወይም ባንክ ማቋቋም ይችላል።
- የውጭ አገር ዜግነት ያለው ትውልደ ኢትዮጵያዊ ወይም እርሱ ባለአክሲዮን የሆነበት እና በባንኩ ባለአክሲዮን የሆነ ድርጅት በባንኩ የሚኖረው የአክሲዮን ድርሻ ዋጋ በሙሉ ተቀባይነት ባለው የውጭ ምንዛሪ ብቻ የሚከፈል ይሆናል።
- የውጭ ሀገር ዜግነት ላለው ትውልደ ኢትዮጵያዊ ወይም እሱ ባለአክሲዮን ለሆነበት ድርጅት እና በባንኩ ውስጥ አክሲዮን ላለው የሚከፈሉ ማናቸውም ዓይነት ክፍያዎች በሙሉ በብር የሚከፈሉ ይሆናል። እንዲሁም በዚህ አግባብ የሚገኘውን ሀብት ወይም ጥቅም ወደ ውጭ ማዛወር አይፈቀድለትም።
- የውጭ ሀገር ዜጎች ወይም በከፊልም ሆነ በሙሉ በውጭ ሀገር ዜጎች ባለቤትነት ስር ያሉ ድርጅቶች ወይም የውጭ ባንክ በኢትዮጵያ ውስጥ የባንክ ስራ ማካሄድ ወይም የባንክ ስራ የሚያካሂድ ቅርንጫፍ ሊያቋቁሙ አይችሉም። በኢትዮጵያ ውስጥ በተቋቋመ ባንክ የአክሲዮን ድርሻም መያዝ አይችሉም።
- የፋይናንስ ድርጅት ዳይሬክተር በተመሳሳይ ጊዜ የባንክ ዳይሬክተር ሆኖ ሊያገለግል አይችልም። በተጨማሪም ዳይሬክተሩ ወይም ዋና ስራ አስፈጻሚው አስር\10%\ በመቶና ከዚያ በላይ የባለቤትነት ድርሻ የያዙት የንግድ ድርጅት የባንክ ዳይሬክተር ሆኖ ሊያገለግል አይችልም።
- ማንኛውም ባንክ የራሱን አክሲዮን በመያዝ ብድር መስጠት አይችልም።
- በአዲተር የተመረመረና የስራ እንቅስቃሴውን የሚያሳይ የሂሳብ ሚዛንና የትርፍና ኪሳራ መገለጫዎችን በሁሉም ባንክ የስራ ቦታዎች ቅርንጫፎችና ንዑስ ቅርንጫፎች ግልጽ በሆነ ቦታ ዓመቱን በሙሉ እንዲታዩ ማድረግ አለበት።
- ባንኮች ዋናና ወሳኝ ስራዎችን በውጭ አካላት ስለሚያሰሩበት ሁኔታ ብሄራዊ ባንክ በሚያወጣው መመሪያ ሊወሰን ይችላል። ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም ዋናና ወሳኝ ስራ ማለት ተቀማጭ ማሰባሰብን ፣ ብድር መስጠትን፣ ሐዋላን፣ ዓለም አቀፍ የባንክ አገልግሎትን እና በብሔራዊ ባንክ የሚወሰኑ ሌሎች ስራዎችን ያጠቃልላል።

ጳጉሜ 3 ቀን 2011 ዓም በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ 25ኛ ዓመት ቁጥር 88 መሠረት የተሻሻለውን የባንክ ስራ አገልግሎት አዋጅ ቁጥር 1159\2019\ ከላይ በቀረበው መልኩ ዋና ዋና ማሻሻያዎች የተገለጹ ሲሆን ! የዳያስፖራው ማህበረሰብ በሀገሩ ልማት በመሰማራት ከኢኮኖሚው ተጠቃሚ ከሚሆንባቸው

አማራጮች መካከል የባንክ ስራ አንዱ በመሆኑ በዚህ ረገድ ለመንቀሳቀስ ፍላጎት ያላቸው የውጭ አገር ዜግነት ያላቸው ኢትዮጵያውያን እና ትውልደ ኢትዮጵያውያን ተጠቃሚ የሚያደርግ የህግ ማሻሻያ ነው።

መረጃ

የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ በውጭ ሀገር ለሚኖሩ ዜጎች ብቻ በዋናነት ሁሉንም የባንክ አገልግሎቶች የሚሰጥ ቅርንጫፍ በአዲስ አበባ ለገሀር በፌዴራል የቤቶች ኮርፖሬሽን ህንጻ ላይ የከፈተ ሲሆን አቶ ለማ ዋቀዮ የዳያስፖራ ባንክ የቅርንጫፍ ስራ አስኪያጅ መሆናቸውን አሳውቋል።

ስልክ ቁጥር +251-962 757575 and +251-912 659892

Email lemmawakeyo@cbe.com.et